

Külügyi Bizottság

2014/2205(INI)

24.6.2015

VÉLEMÉNY

a Külügyi Bizottság részéről

a Fejlesztési Bizottság részére

a magánszektorról és a fejlesztésről
(2014/2205(INI))

PA_NonLeg

JAVASLATOK

A Külügyi Bizottság felhívja a Fejlesztési Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

1. hangsúlyozza, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 280. cikke értelmében az uniós fejlesztési együttműködés elsődleges célja a szegénység csökkentése és felszámolása, és hogy ezt az együttműködést az Unió külső fellépéseire vonatkozó elvek és célkitűzések keretében kell folytatni; elismeri, hogy a szegénységnek számos és egymással kölcsönösen összekapcsolódó – többek között gazdasági, politikai, szocio-kulturális és környezeti természetű, illetve konfliktussal vagy biztonsági vonatkozásokkal összefüggő – oka van; hangsúlyozza, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 3. cikkének (5) bekezdése értelmében az EU a világ többi részével fenntartott kapcsolatai során azt a célt követi, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődéshez, a szolidaritáshoz, a kölcsönös tisztelethez, a szabad és tisztességes kereskedelemhez, a szegénység csökkentéséhez és az emberi jogok védelméhez, és kijelenti, hogy a magánszektor képes hozzájárulni a fenntartható, hatékony és hosszú távú fejlesztéshez; hangsúlyozza továbbá, hogy az uniós fejlesztési együttműködés célja az emberi jogok előmozdítása, valamint a demokrácia, a jó kormányzás és a jogállamiság terjesztése és megerősítése; hangsúlyozza ezért, hogy a fejlesztési együttműködést ezeknek a céloknak kell vezérelniük; emlékeztet arra, hogy a fejlesztési együttműködést figyelembe kell venni minden olyan uniós politika megvalósítása során, amelynek hatása lehet a fejlődő országokra; úgy véli, hogy a gazdasági fejlődésnek kulcsszerepe van a szegénység felszámolásában, és rendkívül fontos az előrelépés ezen a területen, ha 2030-ig teljesíteni kívánjuk a mélyszegénység megszüntetésére irányuló célt; támogatja a Millenniumi Fejlesztési Célok célkitűzéseit, amelyek keretbe foglalják a szegénység enyhítésére és más, többek között az egészségügy és az oktatás javítására irányuló törekvéseket;
2. üdvözli a Tanács 2014. december 12-i ülésén elfogadott következtetéseket a magánszektor szerepének erősítéséről a fejlesztési együttműködésben; egyetért azzal a következtetéssel, hogy „a magánszektor egyre aktívabb szereplővé válik a fejlesztés területén”, és hogy a segélyhatékonysági alapelvek alapján „erősíteni kell a magánszektor szerepét a jövőbeli fenntartható fejlesztési célok teljesítésében”;
3. hangsúlyozza a magánszektor hosszú távú fenntartható fejlődéshez való hozzájárulásában rejlő lehetőségeket, és kiemeli a magánszektorral ápoltnak partnerkapcsolatokban rejlő uniós hozzáadott értéket a fenntarthatósági célok elérése terén;
4. támogatja az Európai Fejlesztésfinanszírozási Intézmények Szövetségének (EFDI) munkáját, mivel e szövetség tagjai közvetlen befektetéseikkel tőkét bocsátanak a vállalkozások rendelkezésére, valamint közvetett módon is azáltal, hogy a mikro-, kis- és középvállalkozásokra összpontosítva forrásokat biztosítanak a helyi kereskedelmi bankoknak és a feltörekvő piaci befektetési alapoknak; sürgeti a Bizottságot, hogy finanszírozással és együttműködéssel támogassa az ilyen jellegű programokat, mivel a magánszektor a fejlődő országokban döntő fontossággal bír;
5. kéri hatékonyabb átláthatósági és elszámoltathatósági normák kidolgozását az EU technológiai vállalatai számára az emberi jogok megsértésére, a korrupció támogatására

vagy az EU biztonsági érdekeivel ellenkező fellépésre alkalmas technológiák exportjával kapcsolatban;

6. hangsúlyozza, hogy a fejlesztési politika önálló politikaként nem képes elérni e célokat, ezért tágabb keretbe kell integrálni azt, kombinálva a kül- és biztonságpolitikával, a kereskedelempolitikával és a külső tevékenységre szolgáló minden egyéb politikai eszközzel; kulcsfontosságúnak tartja a koherencia biztosítását az uniós külső tevékenység különböző ágai között;
7. hangsúlyozza, hogy meg kell vizsgálni, miként lehet a magánszektor még jobban bevonni az európai szomszédságpolitikai keretbe annak érdekében, hogy hozzájáruljon a gazdasági növekedés beindításához és munkahelyek teremtéséhez az Európával szomszédos országokban, például a tőkéhez való hozzáférés biztosításával kapcsolatos szakértelem révén;
8. megjegyzi, hogy a fejlesztés elsődlegesen az állam felelőssége, hogy a fejlesztési támogatási keretet a kormánynak kell létrehoznia és hogy ez is elsődlegesen a közszféra feladata, hangsúlyozza azonban, hogy a szegénység csökkentéséhez nemcsak közpolitikára, hanem a magánszektor bevonására is szükség van; megjegyzi, hogy bár a piacgazdaság elveivel összhangban a magánszektor elsődleges célja nem a szegénység csökkentése és az egyenlőség előmozdítása, hanem a profitszerzés, a magánszektor ugyanakkor jelentős befolyást gyakorol a társadalomra, ezért bevonását a fejlesztési célok megvalósításába körültekintően kell kialakítani, különös hangsúlyt helyezve a vállalati társadalmi felelősségvállalásra; felszólít ezzel összefüggésben minden uniós vállalkozást, hogy a vállalati társadalmi felelősségvállalásból fakadó kötelezettségeiknek eleget téve tartsák tiszteletben az emberi jogokat, összhangban az ENSZ irányadó elveivel; nyomatékosan kéri, hogy az EU vegye fontolóra a vállalati társadalmi felelősségvállalás megerősítésének lehetséges módjait;
9. hangsúlyozza, hogy a magánszektor be kell vonni az uniós fejlesztéspolitikába és a fejlesztési projektekbe, amennyiben a magánszektor és az állami szektor szereplőinek eltérő szerepét valamennyi érintett fél teljes mértékben megérti és elismeri; hangsúlyozza, hogy a 2015 utáni időszakra vonatkozó fejlesztési menetrendben a köz- és magánszféra partnerségeinek nagy hangsúlyt kell fektetniük a szegénység csökkentésére; hangsúlyozza, hogy a jól működő, jogállamiságra épülő piacgazdaság továbbra is a gazdasági és társadalmi fejlődés egyik fontos motorja, és hogy az uniós fejlesztéspolitikának ezt tükröznie kell; megjegyzi, hogy a köz- és magánszféra partnerségei, a vegyes finanszírozás és a mikrohitelek a szegénység csökkentésének, a gazdasági növekedés ösztönzésének, az innovációnak és a munkahelyek teremtésének fontos eszközei lehetnek, de a fejlődésre gyakorolt hatásaik, az elszámoltathatóság és az átláthatóság tekintetében alapos elemzés alá kell vetni őket; hangsúlyozza azonban, hogy a fejlődő országokban a munkahelyteremtés és az adóbevételek forrása szempontjából fontos a helyi mikrovállalkozásokból, kkv-kból és helyi értékláncokból álló hazai magánszektorra támaszkodni, mivel a fejlődő országokban a hazai mikro- és kisvállalkozások biztosítják a foglalkoztatás legnagyobb részét; üdvözli a Tanács ajánlását, amely szerint nagyobb hangsúlyt kell helyezni a mikro-, kis- és középvállalkozások támogatására;
10. üdvözli az ENSZ vállalkozói kötelezettségvállalási keretét, amely hangsúlyozza, hogy a

gazdasági növekedést biztosító erős magánszektor alapvető fontosságú a millenniumi fejlesztési célok eléréséhez, és hogy a magánszektor „fontos hozzájárulást ad a megosztott gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi fejlődéshez”;

11. úgy véli, hogy a magán- és az állami szektor akkor a leghatékonyabb, ha együtt dolgozik az egészséges befektetési környezet, az üzleti tevékenység, valamint a gazdasági növekedés alapjainak megteremtéséért;
12. megjegyzi, hogy gazdasági növekedés nélkül egyetlen ország sem képes sem a szegénység felszámolására, sem a segélyektől való függés elhárítására; úgy véli továbbá, hogy a magánszektor a gazdasági növekedés kritikus eleme, amely a munkahelyek gyarapítása és minőségük javítása, magasabb bérek, valamint jobb és megfizethetőbb termékek és szolgáltatások biztosítása révén jelentősen hozzájárulhat a szegénység csökkentéséhez és az életminőség javításához;
13. üdvözli a magánszektor bevonását a segélyhatékonysággal foglalkozó magas szintű OECD-fórum munkájába; különösen üdvözli a magánszektor fejlesztésfinanszírozási hozzájárulásának innovatív módjaival kapcsolatos kezdeményezéseket és a 2011-es közös nyilatkozatot „az állami és magánszféra együttműködésének kibővítéséről és fejlesztéséről a széles alapú, inkluzív és fenntartható növekedés érdekében”;
14. hangsúlyozza, hogy a határozott politikai végrehajtással, tisztességes törvényekkel, jogokkal és rendeletekkel megtámogatott strukturális és intézményi reformok katalizátorként szolgálhatnak a magánszektor befektetései és az export növekedése számára, amelyek viszont hozzájárulnak a fejlesztési célok eléréséhez és a szegénység csökkentéséhez;
15. üdvözli a külföldi magánszektor befektetéseinek szerepét a fejlődő országokban, mert meggyorsítják a belföldi fejlődést; hangsúlyozza továbbá a helyi piacokat támogató és a szegénység csökkentéséhez hozzájáruló felelősségteljes befektetések ösztönzésének fontosságát;
16. üdvözli, hogy a feltétel nélküli kétoldalú támogatások aránya fokozatosan nő, azonban aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy továbbra is vannak formálisan és informálisan feltételekhez kötött támogatási formák¹; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy hajtsák végre a fejlesztésről szóló európai konszenzus keretében tett kötelezettségvállalásukat „a támogatások további, az OECD ajánlásain túlmutató feltétel nélkülivé tétele érdekében”; hangsúlyozza, hogy a feltétel nélkülivé tett támogatásokban nagy növekedés-teremtő potenciál rejlik, amiből hasznot húzhatnak a fejlődő országok helyi ipara is; követeli a valódi segítség („real aid”) arányának növelését és fenntartható regionális/helyi értékláncok kiépítését; kéri a helyi szereplők súlyának további fokozását, valamint a fenntartható regionális/helyi értékláncok kiépítésének hangsúlyozását; hangsúlyozza a helyi és regionális tulajdon, a partnerországok saját nemzeti stratégiái és reform-ütemtervei, a fejlesztési projektek bevonása és a helyi ellátási láncok biztosítása révén teremtett hozzáadott érték jelentőségét; úgy véli, hogy a fejlesztési politikának jelentős szerepe van az EU-ba irányuló jelenlegi bevándorlási hullámok gyökeres okainak

¹ ActionAid (2005): Real Aid An Agenda for Making Aid Work („Real aid”: a működő támogatás menetrendje), 4.o.

kezelésében;

17. hangsúlyozza, hogy a földfoglalás megfékezése érdekében a tulajdonjogra vonatkozó erős jogszabályokra van szükség, tekintettel például az olyan esetekre, amikor a fejlődő országokban a földtulajdon nagyszabású felvásárlásainak következménye az emberi jogok – különösen a bennszülött emberek jogai – súlyos megsértése és/vagy a természeti környezet súlyos károsodása; üdvözli, hogy 2014-ben uniós program indult a földdel kapcsolatos igazgatás megerősítésére az afrikai országokban; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a fejlődő országokban végrehajtott nagyszabású mezőgazdasági üzleti beruházások és földvásárlások során az uniós vállalatok és pénzügyi intézetek műveletei teljes mértékben átláthatók és elszámoltathatók legyenek; hangsúlyozza, hogy az emberi jogok védelmének, a nemek közötti egyenlőségnek, a társadalmi kohézióknak és az egyenlőtlenség elleni küzdelemnek továbbra is a fejlesztésre irányuló tevékenységek középpontjában kell állnia; ismételten emlékeztet arra, hogy eleget kell tenni a megállapodásokban rögzített nemzetközi normáknak, így a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) normáinak és az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó ENSZ-iránymutatásoknak is, és nyomatékosan kéri a Bizottságot, hogy élenjáró szerepet vállalva dolgozzon ki világosan meghatározott keretmegállapodást, amely a magánszektorral kötött minden partnerségi megállapodást összhangba állít a vállalatok társadalmi felelősségvállalására vonatkozó elvekkel és előírásokkal; hangsúlyozza, hogy az emberi jogok tiszteletben tartásának a jövőben elsődleges jelentőséget kell tulajdonítani; felszólít kötelező jogi erejű nemzetközi szabályok sürgős létrehozására annak érdekében, hogy a vállalkozások eleget tegyenek az emberi jogokra, a munkajogra, a munkahelyi egészségre és biztonságra, valamint a környezetvédelemre vonatkozó előírásoknak;
18. támogatja a G8-ak adóügyekre, átláthatóságra és kereskedelemre vonatkozó, a gazdasági fejlődést megalapozó kötelezettségvállalásait többek között a helyes üzleti gyakorlatok előmozdítására irányuló, nemzetközi szinten elfogadott iránymutatások végrehajtása, valamint az agrárstruktúra és a tulajdonjogok védelme tekintetében; kéri, hogy az európai fejlesztési erőfeszítések játsszanak jelentős szerepet az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó ENSZ-iránymutatások végrehajtásában, többek között együttműködést teremtve az európai vállalkozásokkal és beruházókkal annak biztosítása érdekében, hogy a fejlődő országokban folytatott üzleti tevékenységeik során és ellátási láncuk tekintetében maradéktalanul megfeleljenek a multinacionális vállalkozásokra vonatkozó OECD-irányelveknek; kéri a Bizottságot, hogy a beruházók és más érdekelt szereplők ajánlását felkarolva támogassa kötelező és a nem pénzügyi beszámolóról szóló uniós irányelvvel összhangban álló szabályok bevezetését a vállalkozásoknak a szociális, környezetvédelmi és emberi jogokkal kapcsolatos jelentéstételle tekintetében, e rendelkezések ugyanis az ENSZ javasolt új fenntartható fejlesztési céljainak egyikét képezik;
19. felhívja az EU-t és tagállamait, hogy támogassák a fejlődő országok azon törekvését, hogy – többek között nemzeti adórendszerükön keresztül – saját forrásokat mozgósítsanak, valamint felszámolják az illegális pénzügyi forgalmat és a korrupciót, amelyek következtében a fejlődő országok évente több száz milliárd eurót veszítenek¹, ami a

¹ Eurodad: Giving with one hand and taking with the other - Europe's role in tax-related capital flight from developing countries (Az egyik kéz ad, a másik elvesz – Európa szerepe a tőke adóügyi megfontolásokból

hivatalos fejlesztési támogatás teljes összegének többszöröse; kéri az EU-t és tagállamait, minden érintett szervezetet és a hatékony fejlesztési együttműködésre irányuló 2011-es puszani partnerséghez csatlakozott fejlett és fejlődő országokat, hogy kötelezettségvállalásukat teljesítve fokozzák erőfeszítéseiket a korrupció és az illegális pénzügyi forgalom felszámolása érdekében; kéri a Bizottságot, hogy stratégiája részeként alkalmazzon következetes megközelítést, amely szervesen összekapcsolódik az átláthatóságra, az adókikerülés és az adócsalás leküzdésére, az elszámoltatásra és a nagy nyersanyag-kitermelő iparágak ellenőrzésére vonatkozó legfőbb hatályos jogszabályokkal; kéri ezzel összefüggésben további intézkedések meghozatalát annak biztosítása érdekében, hogy a vállalatok a működésük szerinti országokban elszámoltathatók legyenek; elvárja hathatós nemzetközi jogszabályok bevezetését az adócsalással és az adókikerüléssel szemben, például „az adóelkerülés és az adócsalás elleni küzdelemre vonatkozó cselekvési terv” keretei között;

20. kéri a pénzügyi átláthatóság fokozását a korrupció és az illegális pénzmozgások elleni küzdelem támogatása érdekében, többek között igazságos és hatékony adórendszerek kialakítása révén;
21. hangsúlyozza, hogy a fejlesztésre irányuló finanszírozásnak tovább kell erősítenie a nők és a férfiak egyenlőségének biztosítására, a nők jogainak és a nők társadalmi szerepvállalásának előmozdítására, valamint a gyermekmunka felszámolására már rendelkezésre álló forrásokat; rámutat, hogy a magánszektor alapvető szerepet játszhat e tekintetben;
22. ragaszkodik ahhoz, hogy az EU és tagállamai eddigi pozíciójukat megtartva továbbra is a fejlesztési támogatás legfőbb adományozói legyenek és vezető szerepet játsszanak a fenntartható fejlesztésre vonatkozó nemzetközi kötelezettségvállalások teljesítésében; felhívja a tagállamokat, hogy tegyenek eleget azon kötelezettségvállalásuknak, amely szerint bruttó hazai termékük 0,7%-át a hivatalos fejlesztési támogatásra fordítják; hangsúlyozza, hogy magánszférából származó források nem szolgálhatnak e hozzájárulás mesterséges növelésére; hangsúlyozza az innovatív finanszírozási mechanizmusok továbbfejlesztésének szükségességét annak érdekében, hogy a magánszektor a hivatalos fejlesztési támogatás kiegészítéseképpen erőteljesebben részt vegyen a fejlesztés finanszírozásában, maradéktalan összhangban a kiegészítő jellegre, az átláthatóságra, az elszámoltathatóságra, a hatékony jelentéstételre, a felelősségvállalásra és a partnerországok prioritásainak tiszteletben tartására vonatkozó elvekkel;
23. üdvözli, hogy a Bizottság a magánszektor rendkívül széles, a mikrovállalkozásoktól az óriáscégekig terjedő skálája tekintetében differenciált megközelítést követ; ilyen megközelítést kér a legkevésbé fejlett és törekeny gazdaságú államok tekintetében is;
24. kéri az EU-t, hogy továbbra is vegyen részt aktívan a 2015 utáni időszakra vonatkozó ütemtervről folytatott vitában, tekintetbe véve eközben mindazon lehetőségeket és kihívásokat, amelyek a magánszektorbeli szereplőkkel folytatott szorosabb partnerkapcsolatokból fakadnak.

történő kivonásában a fejlődő országokból), 6.o.

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	23.6.2015
A zárószavazás eredménye	+: 34 -: 30 0: 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Lars Adaktusson, Michèle Alliot-Marie, Petras Auštrevičius, Mario Borghezio, Elmar Brok, Klaus Buchner, James Carver, Fabio Massimo Castaldo, Lorenzo Cesa, Javier Couso Permuy, Arnaud Danjean, Mark Demesmaeker, Georgios Eptideios, Anna Elżbieta Fotyga, Eugen Freund, Michael Gahler, Richard Howitt, Manolis Kefalogiannis, Tunne Kelam, Afzal Khan, Janusz Korwin-Mikke, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Ilhan Kyuchyuk, Arne Lietz, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Andrejs Mamikins, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Pier Antonio Panzeri, Demetris Papadakis, Ioan Mircea Paşcu, Vincent Peillon, Kati Piri, Andrej Plenković, Cristian Dan Preda, Jozo Radoš, Alyn Smith, Charles Tannock, Eleni Theoharous, László Tótkés, Ivo Vajgl, Johannes Cornelis van Baalen, Geoffrey Van Orden, Hilde Vautmans, Boris Zala
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Luis de Grandes Pascual, Tanja Fajon, Neena Gill, Takis Hadjigeorgiou, Antonio López-Istúriz White, Fernando Maura Barandiarán, Miroslav Poche, Miloslav Ransdorf, Marietje Schaake, Traian Ungureanu, Bodil Valero
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	Biljana Borzan, Victor Boştinaru, Marisa Matias, Luděk Niedermayer, Jean-Luc Schaffhauser, Patricija Šulin